

Beeldkwaliteitsplan / Landschappelijk inrichtingsplan Noordenseweg 68 te Nieuwkoop

8 mei 2019

In opdracht van: GN Investment B.V.

Oog voor buitenruimten

Beeldkwaliteitsplan / Landschappelijk inrichtingsplan Noordenseweg 68 te Nieuwkoop

8 mei 2019

Opdrachtgever:
GN Investment B.V.
Transportweg 47
2421 LT NIEUWKOOP

Is voorbereid door:
Lagendijk tuin- en landschapsarchitecten b.v.
Postbus 67
2860 AB Bergambacht

0182 357077
info@lagendijkTLarchitecten.nl
lagendijktlarchitecten.nl

Inhoud

•	Inleiding	7
•	Bestaande situatie	9
	Projectgebied in ruimere omgeving	10
	Projectgebied ingezoomd en kadastraal	11
	Fotobeelden bestaande situatie	12
•	Inventarisatie / analyse	17
	Landschappelijke kwaliteit- en hoofdstructuur	18
	Historische kaarten	19
	Ruimte - Massa en ruimtelijke relaties	22
•	Aanbevelingen	25
	Bestaande situatie	26
	Stedenbouw / verkaveling	27
	Bestaande versus nieuwe situatie	28
	Ontwerputgangspunten	29
	Nieuwe situatie ingezoomd	30
	Architectuur	31
	Beeldkwaliteitseisen landschap	33

Inleiding

Aanleiding

Opdrachtgever GN Investment B.V. te Nieuwkoop heeft Lagendijk tuin- en landschapsarchitecten gevraagd een beeldkwaliteitsplan op te stellen ten behoeve van het vervangen van een bestaande woning door vier nieuwe woningen.

Het is van belang de nieuwe woningen landschappelijk en stedenbouwkundig in te passen in het bestaande landschap. Het plangebied is gelegen aan de Noordenseweg 68 te Nieuwkoop en vormt onderdeel van een bebouwingslint langs de Noordeinderplas.

Doelstelling

Het is de doelstelling om de in verval geraakte woning te vernieuwen door vier nieuwe woningen in te passen die voldoen aan de huidige technische duurzaamheidseisen. Daarnaast is het creëren van woongelegenheid in een landelijke setting met oog voor landschappelijke en ecologische waarden. Het geheel wordt zorgvuldig in het landschap ingepast waarbij de gedateerde, deels niet streekeigen situatie plaats gaat maken voor een duurzame ontwikkeling.

Aanpak

Via een stedenbouwkundige en landschappelijke verkenning en de analyse van verschillende landschappelijke aspecten wordt een beoordeling gegeven over de mogelijkheden die het gebied geeft voor de beoogde transformatie.

De navolgende pagina's geven een impressie van de huidige situatie. Door middel van een luchtfoto en kadastrale kaart /basiskaart groot-schalige topografie en fotobeelden wordt de huidige situatie in beeld gebracht.

Projectgebied (bron: Bing maps)

Projectgebied ingezoomd

Kadastrale kaart: de rode stippellijn laat het huidige grondgebied zien, met daar doorheen de zwarte lijnen die de voormalige oeverlijn aangeven.

Foto locatie

1. Zicht op bestaande woning (nr. 68) vanaf Noordenseweg

2. Zicht vanaf erf op Noordenseweg richting het westen

3. Bestaand schuurtje op west kant van het erf

4. Zicht op Noordenseweg 66 vanaf het erf

5. Zicht op zuidkant van het perceel

6. Zicht op het Noordeinderplas in richting van het oosten

7. Zicht op zuidzijde van het woonhuis

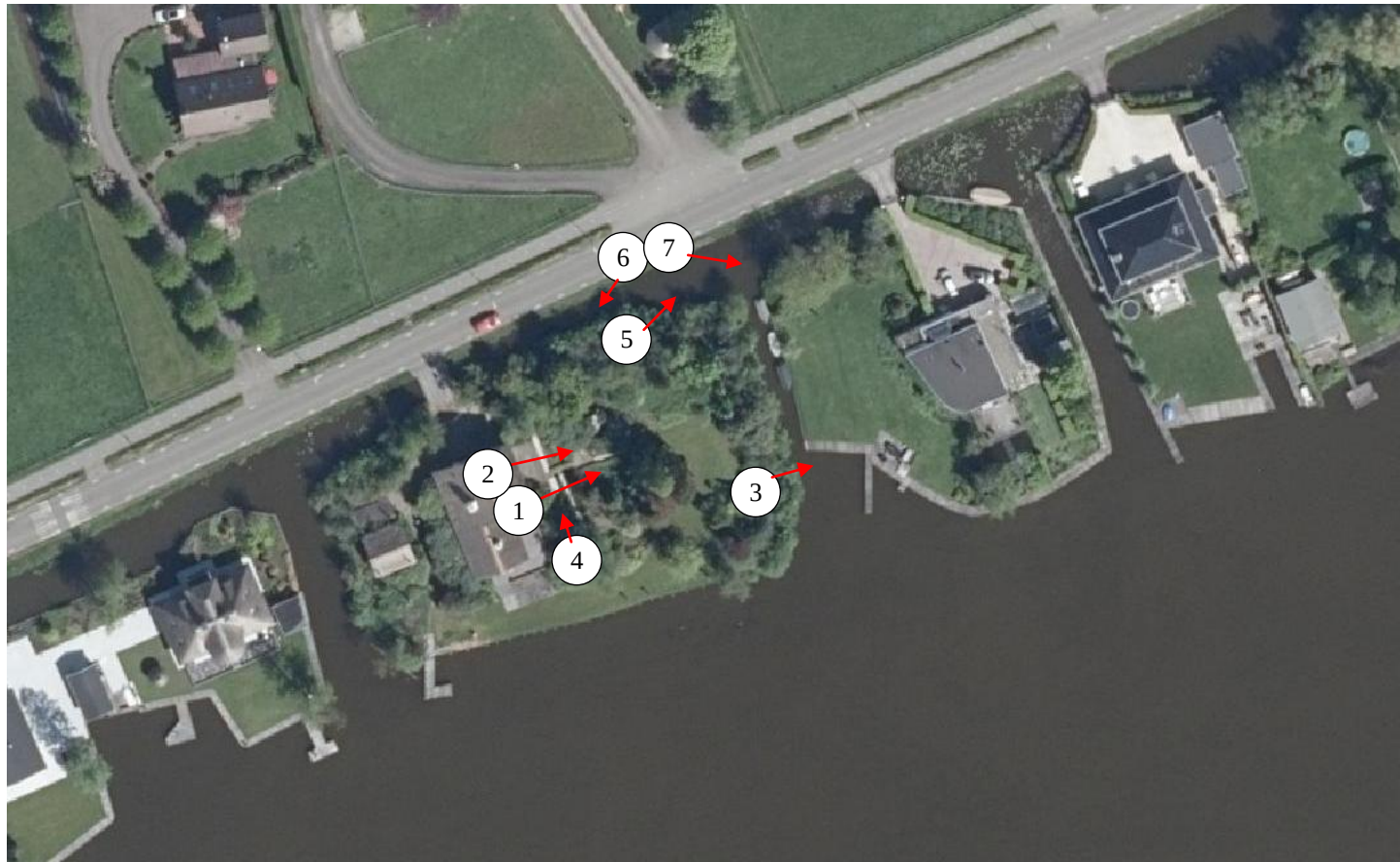

Foto locaties

1. Zicht op tuin vanaf hooggelegen terras

2. Tuin oostzijde

3. zicht op zuidzijde van Noordenseweg 70, genomen vanaf de oostzijde van het plangebied

4. Zicht op oostzijde tuin langs de woning

5. Zicht op Noordenseweg vanaf het perceel

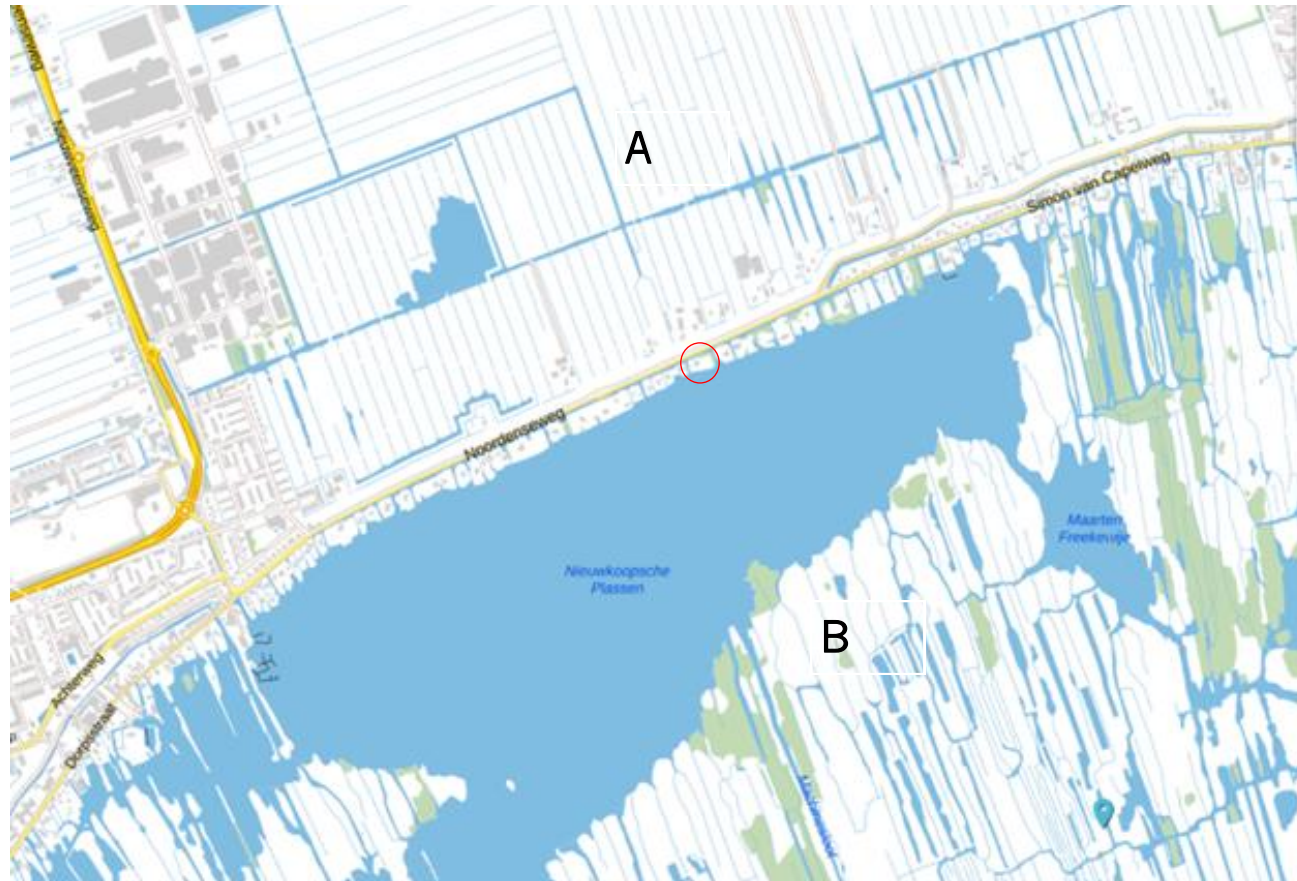
6. Zicht vanaf Noordenseweg op erf

7. Zicht op Noordenseweg 70

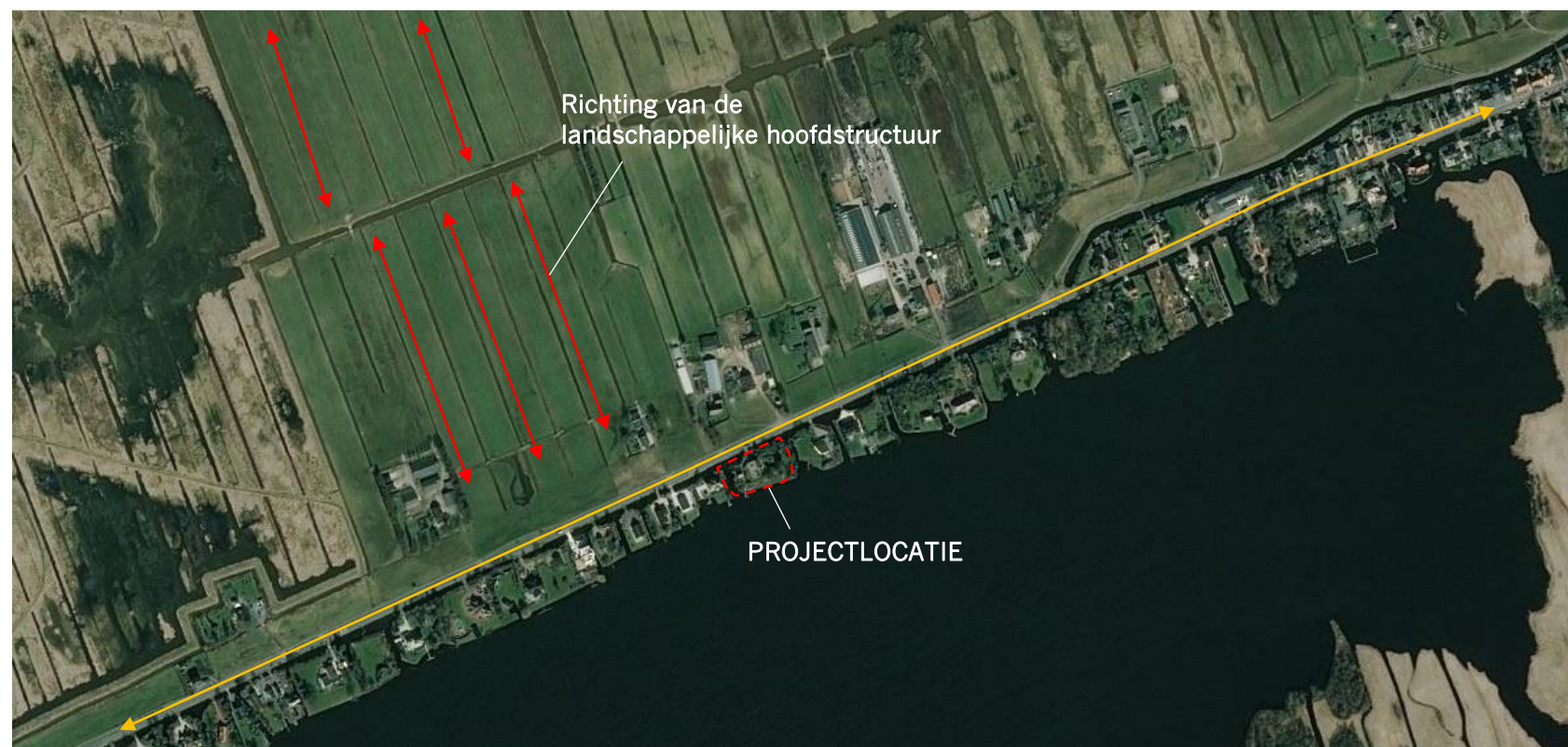
In de navolgende pagina's wordt een inventarisatie / analyse uitgevoerd. Gekeken wordt naar de landschappelijke kwaliteit en hoofdstructuur rondom het projectgebied, historische kaarten, ruimte-massa en ruimtelijke relaties en zichtlijnen.

Landschappelijke kwaliteit en hoofdstructuur

A: Strakke slagenverkaveling op de lager gelegen polders ten noorden van het plangebied.

B: Grillige verkaveling van het gebied ten zuiden van de plas, wat bekend stond om de petgaten en legakkers.

De Noordenseweg is een karakteristiek lint in het veenweide gebied van de gemeente Nieuwkoop. Het is gelegen aan de noordzijde, ongeveer halverwege de Noordeinderplas. De Noordenseweg ligt op de grens van twee verschillende verkavelingstypen te weten dat van de lager gelegen droogmakerij rond Nieuwkoop en het relatief hoger gelegen gebied rond de Noordeinderplas. Deze hoger gelegen weg geeft een extra dimensie aan de beleving van het gebied mede door dit verschil in hoogteligging en karakter van gebied en de belevingswaarde van het bredere water. Mede door deze kwaliteit is het een interessant gebied om te wonen en te recreëren. Tegelijkertijd is het gebied een waardevol gebied vanuit landschappelijk oogpunt. Het gebied ten zuiden van de plas is herkenbaar als een grillig verkavelingstype met petgaten en legakkers.

Het is van belang zuinig te zijn op het gebied en weloverwogen besluiten te nemen om de landschappelijke kwaliteit te waarborgen. In dit kader is ook het provinciaal beleid gericht op het zorgvuldig omgaan met dit gebied zo getuige de ruimtelijke kwaliteitskaart provincie Zuid Holland. Concreet zijn de volgende onderdelen uit dit beleid van toepassing op het plangebied:

- Behoud van kenmerkende landschapselementen;
- Nieuwe bebouwing en bouwwerken worden geplaatst binnen de bestaande structuren/ linten en niet in de veenweidepolders;
- Linten behouden hun lineaire karakter met een oriëntatie van de achterzijde op het plassengebied en de voorzijde op de watergang en Noordenseweg;
- Ontwikkelingen in of nabij de plassen dragen bij aan de ecologische, recreatieve, cultuurhistorische en waterhuishoudkundige kwaliteiten van de plassen en hun omgeving;
- Bij nieuwe ontwikkelingen zijn de huidige korrel, profiel, transparantie en respect voor historische gaafheid van een lint richtinggevend.

Om daarnaast ook goed inzicht te krijgen in de ontwikkeling van het gebied door de decennia heen is een inventarisatie en analyse uitgevoerd op basis van historische kaarten, zie hiervoor het volgende hoofdstuk.

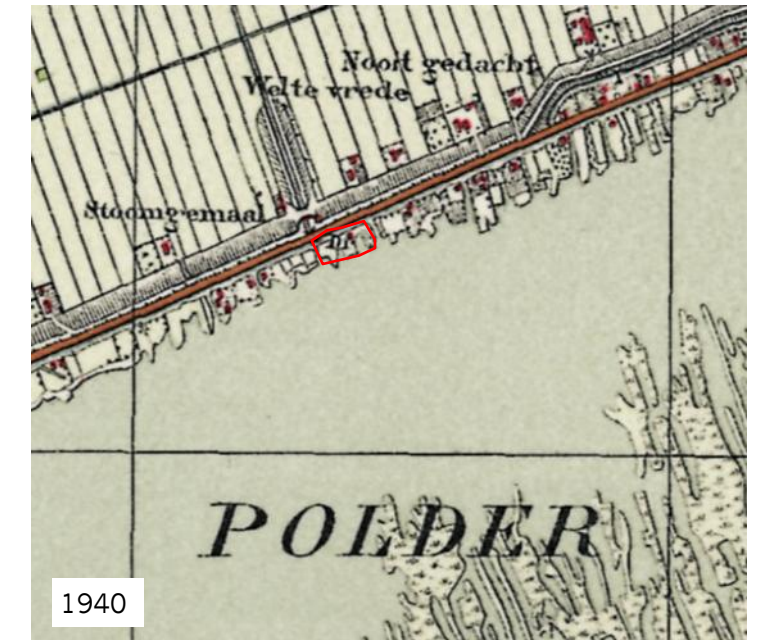
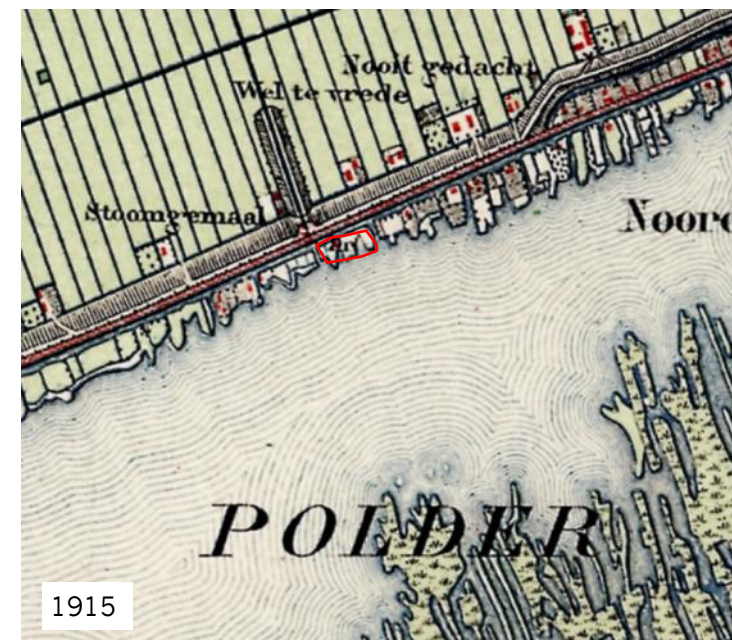
Historische kaarten

In de topografische kaarten van 1915 en 1940 zijn nog duidelijk restanten van de petgaten en legakkers terug te vinden zij het kleinschalig. Er was destijds ook bebouwing aanwezig. Vanaf de kaart van 1970 is de kavel strakker vorm gegeven met tot gevolg het verlies van de karakteristieke kenmerken. De rafelige rand, een restant van de legakkers uit het verleden heeft bijna overal plaats gemaakt door een min of meer rechte lijn. Dit is ook in het vigerend bestemmingsplan inmiddels vastgelegd. Het verdient desondanks aandacht met de ontwikkeling van het plangebied landschappelijk herstel te plegen door te onderzoeken of een grillige oeverlijn terug te brengen is en dit te integreren in een dynamische landschappelijke inpassing van de herontwikkeling van het woonperceel.

Zoals hiervoor gesteld is er sinds 1970 ingeboet op de landschappelijke kwaliteit en karakter. De hoofdstructuur van het landschap is echter onveranderd gebleven zoals de inventarisatie en analyse van historische kaarten laat zien. Wel is het aantal woningen toegenomen langs de plas. Dit behoeft geen probleem te zijn mits dit op verantwoorde wijze landschappelijk wordt ingepast.

Aan de zijde van de Noordenseweg hebben de legakkers plaats gemaakt voor woningen al dan niet met passende landschappelijke tuinen en passende landschappelijke setting. Veel kavels hebben een tamelijk gebiedsvreemde stedelijke uitstraling gekregen. Het is van belang op de projectlocatie zo veel mogelijk een landschappelijk passende uitstraling te creëren. Een voorbeeld hiervan is de toepassing van streekeigen bomen en streekeigen onderbegroeiing. Daarnaast zijn natuurvriendelijke oevers met o.a. riet of lisdodde waardevolle elementen.

Bovengenoemde aspecten zijn relevant om bij de landschappelijke inpassing van de woningen rekening te houden.

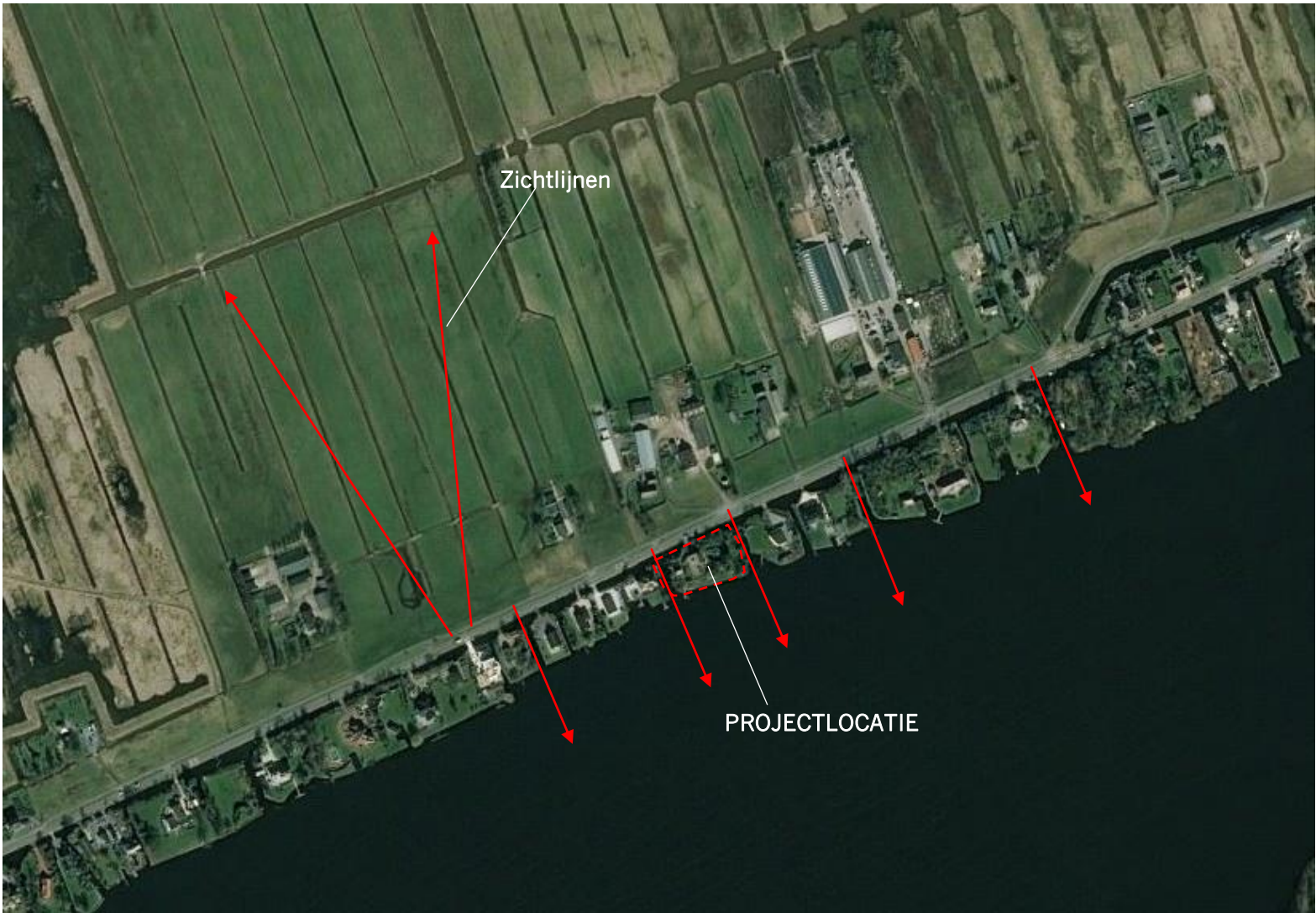
Historische kaarten (bron: Topotijdreis)

Ruimte - massa en ruimtelijke relaties

Het is vanuit oogpunt van beleving van de kwaliteit van het gebied van belang bestaande doorzichten naar de Noordeinderplas waar mogelijk te behouden. In het verleden waren deze doorzichten al beperkt door de beplanting op de kavelkoppen en in recentere tijden is de beplanting ten dele vervangen door bouwmassa's van woningen in combinatie met groenmassa. Desondanks biedt het bebouwingslint van de Noordenseweg zichtlijnen tussen de percelen door richting de Noordeinderplas. Ter hoogte van de percelen zelf is er afwisseling van tamelijk open tot gesloten massa, zoals foto's van de bestaande situatie laten zien. Deze diversiteit biedt flexibiliteit qua inrichting.

Zichtlijnen vanaf Noordenseweg

Voorbeelden open doorzichten en gesloten groenmassa's die nu aanwezig zijn langs de Noordenseweg

Ruimte - Massa en ruimtelijke relaties

1. Dit voorbeeld laat een meer stadse woning zien met rationele rechte beschoeiingen. Streek eigen bomen en hagen bieden enige compensatie.

2. Het achterland laat een water- en rietrijke invulling zien van de polder. Karakteristieken die passen binnen de gewenste uitstraling van het plangebied.

3. Voorbeelden van een natuurlijke oever met streekeigen bomen en meer informele oevers.

4. Dit is een voorbeeld van een meer stedelijke woning met gebiedsvreemde terrein invulling zoals strakke beschoeiingen en coniferenhaag.

5. Deze foto laat een mix zien van strakke beschoeiing en streekeigen boom- en onderbegroeiing.

6. Deze foto sluit het best aan bij het streekeigen karakter. Streekeigen bomen zonder beschoeiing of onderwaterbeschoeiing.

De sfeer van foto 1, 3, 5 en 6 sluiten het best aan bij de gewenste sfeer.

7. Perceel gelegen aan de Simon van Capelweg 8, in het verlengde v,d Noordenseweg. Dit vrije zicht is uitzonderlijk.

8. Perceel gelegen aan de Simon van Capelweg 19, in het verlengde van de Noordenseweg.

In de navolgende pagina's worden aanbevelingen gedaan met betrekking tot stedenbouw, zichtlijnen, ontwerputgangspunten, ontwerp, architectuur en beeldkwaliteit landschap. Hiermee wordt een duidelijk advies gegeven voor de invulling van het projectgebied.

Bestaande situatie

De bestaande situatie kent een tamelijk fors, gedateerd bouwvolume en een aanzienlijke beplantingsmassa bestaande uit grotendeels niet streekeigen soorten. Het perceel staat rondom in beschoeiingen van wisselende kwaliteit. De verschijningsvorm voldoet niet aan de gewenste situatie langs de Noordenseweg.

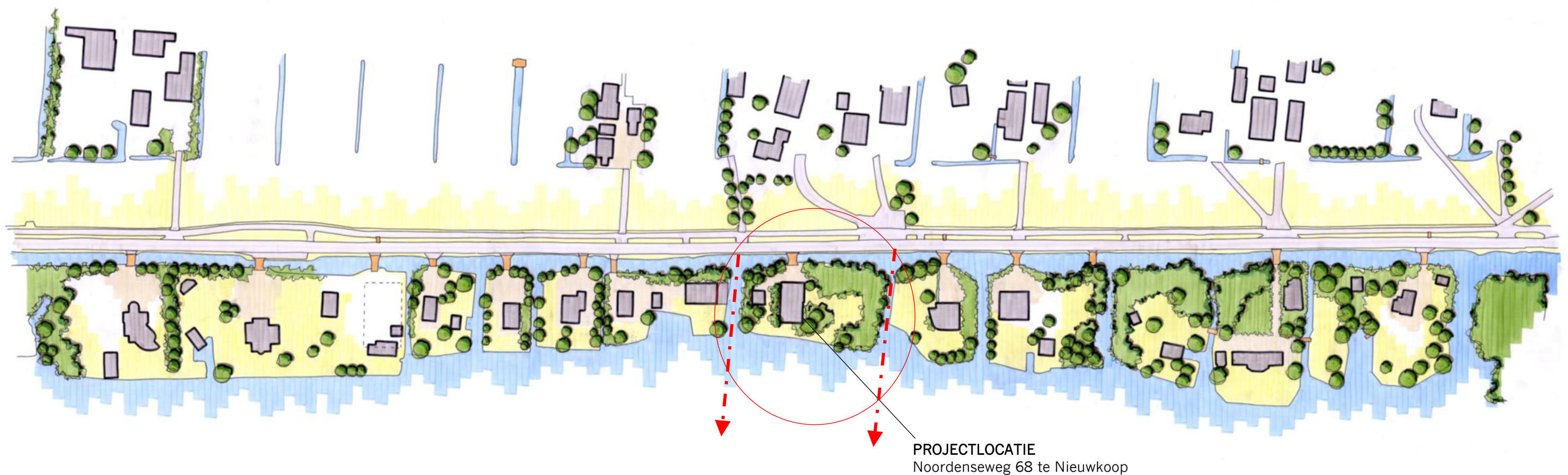
Als gevolg van de aanwezige bouwmassa en groenmassa vormt dit een dichte massa met weinig tot geen doorzicht naar de plas. De kavel inrichting valt binnen de contouren van het vigerend bestemmingsplan, hetgeen inhoudt dat de grenslijn met de Noordeinderplas uit een min of meer rechte lijn bestaat in plaats van de meer grillige uit het verleden. Dit geldt ook voor de bestaande goothoogte van 6m en nokhoogte van 10m.

Uitgangspunten nieuwe situatie

De wens is vier woningen te realiseren in plaats van één die voldoen aan de actuele eisen. Vanuit de huidige situatie is dit niet te realiseren tenzij gekozen wordt voor een andere opzet met de volgende landschappelijke en stedenbouwkundige uitgangspunten:

- Vier woningen realiseren in plaats van één;
- Kaprichting haaks op de Noordenseweg oriënteren;
- De verschillende bouwvolumes parallel aan elkaar te positioneren;
- De afstand tussen de oever aan de noordzijde van het perceel en de voorgevel van de toekomstige woning dient minimaal 14m te zijn t.b.v. het creëren van een meer ruimtelijk beeld langs de Noordenseweg, inclusief ruimte voor groenbeleving en parkeren;
- Zo veel mogelijk doorzichten tussen en langs de bouwvolumes realiseren;
- Streekeigen bomen en struiken toepassen;
- Zoveel mogelijk natuurvriendelijke oevers toepassen uit oogpunt van beeldkwaliteit en ecologische waarden;
- Toegang tot de percelen d.m.v. maximaal twee bruggen realiseren;
- Een goede balans vinden tussen doorzicht en privacy voor bewoners, hiervoor een minimale afstand aanhouden van 3m tussen de zijdelingse perceelsgrenzen van de woningen.

Met de nieuwe invulling van het perceel en bijbehorende uitgangspunten is het de uitdaging een juiste balans te vinden is tussen doorzicht en massa.

Stedenbouw / Verkaveling

In de omgeving van het plangebied is een grote verscheidenheid aan woningen terug te vinden met een grote diversiteit in schaal en architectuur. Gezien de beperkte maat van het perceel is het wenselijk de hoofdmassa's familie van elkaar te laten zijn waarbij er op subtiële wijze diversiteit mogelijk is in de materiaalkeuze en detaillering. Het is wenselijk deze diversiteit in massa in het plangebied terug te laten komen zodat het karakter van de woningsamenstelling aansluit bij de omgeving. Het groen (waaronder de boomstructuur, hagen en beplanting) en de toepassing van natuurlijke materialen vormt de verbindende factor tussen de diversiteit in bouwstijlen en architectuur. Hiermee ontstaat er eenheid binnen het plangebied.

WONINGTYPOLOGIE

Vrijstaande woningen. Voorkomen moet worden dat er sprake is van een achterkant, het woningontwerp dient rondom kwaliteit uit te stralen. De villa's dienen ieder voor zich bij te dragen aan de hoogwaardige uitstraling van de Noordenseweg. De villa's zijn familie van elkaar maar hebben desondanks hun eigen karakter maar stralen voornamelijk een hoge kwaliteit uit.

ORIËNTATIE

Representatieve voorgevel, georiënteerd op het gezamenlijke entreegebied. De strak gevormde percelen voor de villa's worden ontsloten door een deels gemeenschappelijk entree dat toegang biedt tot individuele erven. De woningen op de kavels liggen dusdanig op het perceel dat deze een hoofd oriëntatie op de Noordenseweg hebben.

De afstand tussen de oever van de noordzijde van het perceel en de voorgevel van de toekomstige woning minimaal 14 m aanhouden.

BOUWHOOOGTE

1 woonlaag met een kap, maximale goothoogte is 4,5 meter en maximale nokhoogte is 10m.

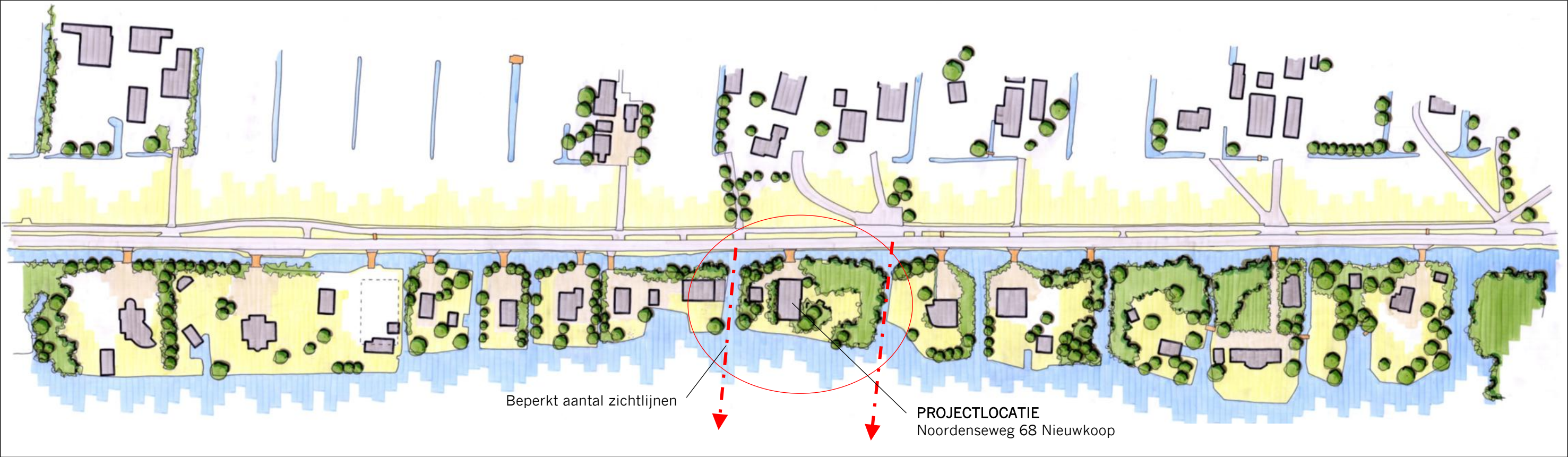
KAPRICHTING

Kaprichting is haaks op de Noordenseweg.

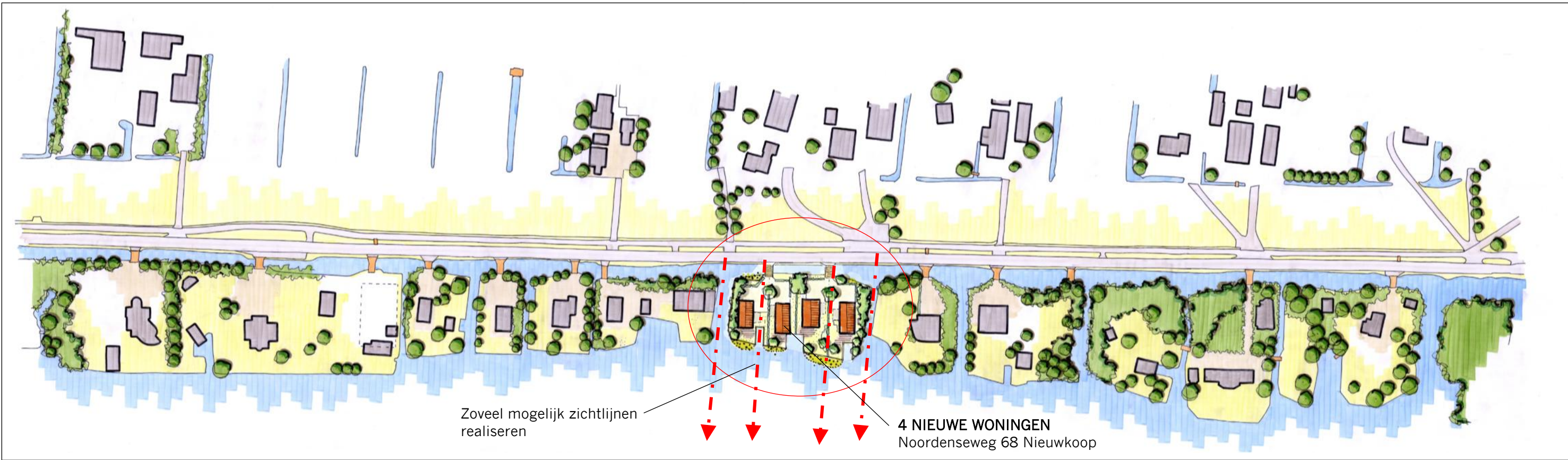
Verder heeft het dak een eenvoudige zadeldak kapvorm.

Bestaande situatie

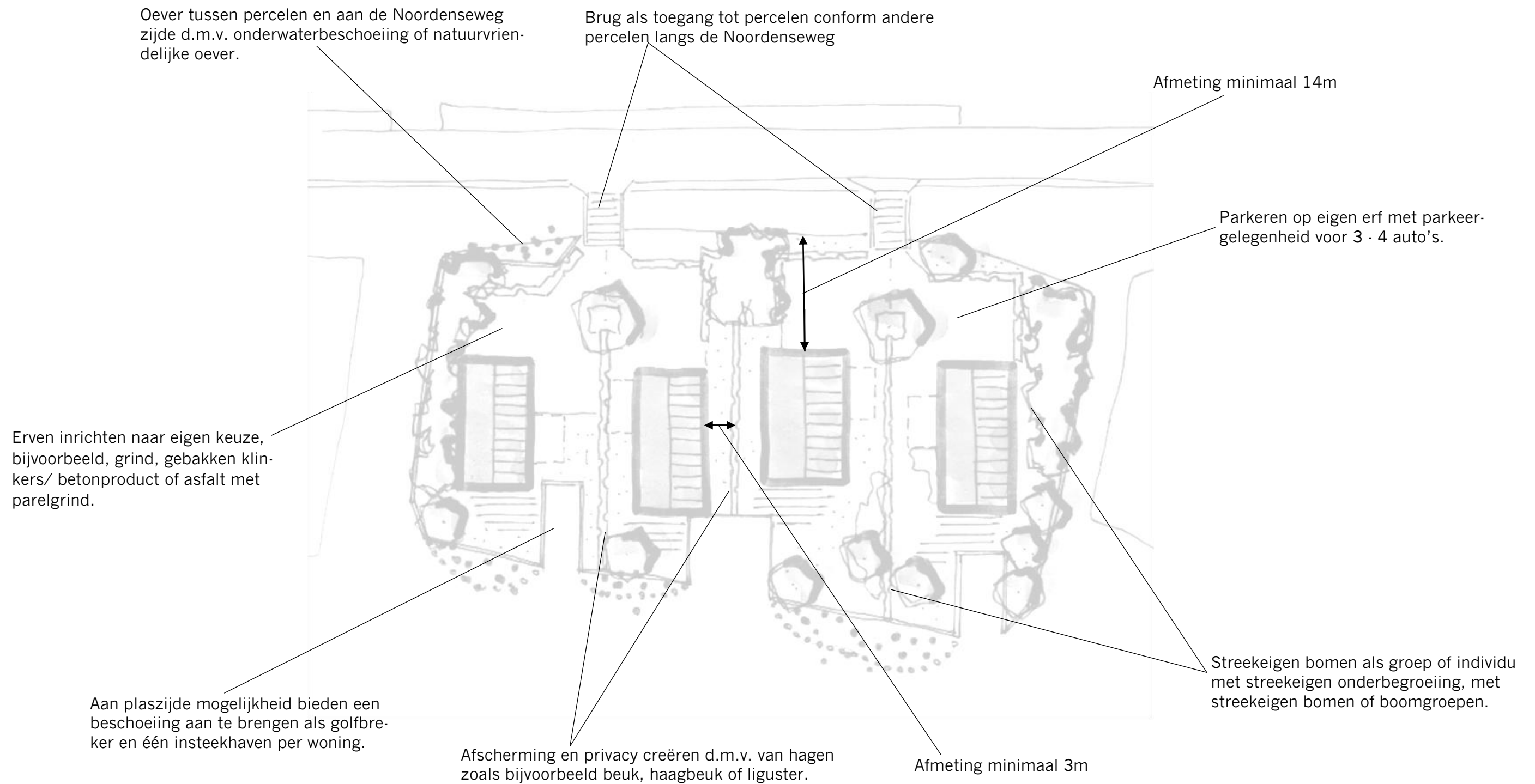

Nieuwe situatie

Ontwerputgangspunten

De volgende ontwerputgangspunten zijn leidend geweest voor het opstellen van een schetsontwerp t.b.v. de landschappelijke inpassing van woningen. Deze uitgangspunten zijn gekristalliseerd uit de eerder in dit rapport opgenomen hoofdstukken; bestaande situatie, analyse, historische kaarten, landschappelijke hoofdstructuur, ruimte - massa.

Nieuwe situatie ingezoomd

Architectuur

De Noordenseweg en aangrenzende woningen worden gekenmerkt door een grote diversiteit in woningen en de positionering daarvan qua rooilijnen en oriëntatie. Het is wenselijk hier aansluiting bij te vinden, echter door een beperkt materiaal en kleur pallet eenheid in het plan te vormen. Gestreefd wordt naar een hoogwaardige uitstraling met zowel moderne als gebiedseigen materialen en vormgeving. Hierbij worden de woningen in een consequente stijlvolle architectuur ontworpen die per kavel kan verschillen.

GEVELS

Gevels worden opgetrokken uit hoogwaardige en gebiedseigen materialen, zoals baksteen of in combinatie met natuurlijke duurzame materialen zoals houtwerk, niet uitloogbaar zink en natuursteen. De gevels worden gerealiseerd binnen een terughoudend kleurenpalet van roodbruin, bruin, donkergrijs of antraciet/zwart.

DAKEN

De kap van het dak bestaat uit riet, keramische dakpannen in een terughoudende kleur; roodbruin of antraciet, of duurzame dakbeplating bijvoorbeeld zinklook of leien in een donkere antraciet tint.

Op de afbeeldingen zijn sfeerbeelden weergegeven van de beoogde beeldkwaliteit. De beoogde kleuren zijn aangegeven op voorgaande alinea.

DETAILLERING

- Voordeuren/ entree: mee ontworpen entreepartij (deur, geveldetails, luifel, stoep, etc.);
- Kozijnen: verschillende duurzame materialen zijn toepasbaar, zorgvuldige detaillering aansluitend bij de architectuur;
- Goot: duurzame materialen toepassen, bij voorkeur zink (niet uitloogbaar);
- Dakdoorvoeren en schoorstenen: dakdoorvoeren combineren aan alle zijden dienen de dakdoorvoeren en schoorstenen mee ontworpen te zijn;
- Dakkapel/ dakopbouw; toevoegingen aan en op het dakvlak dienen mee ontworpen te worden in de stijl van de woning;

AANDACHTSPUNTEN

- Eenvoudige kap met ruimte voor dakkapellen
- Zadeldak, keramische pannen of riet
- Nokrichting in lijn met verkavelingsrichting
- Traditionele architectuur met ruimte voor details
- Ruimte voor moderne architectuur
- Baksteen / hout / wit gekeimde gevels

Architectuur - referentiebeelden

Beeldkwaliteitseisen landschap - boomstructuur

Van belang is dat de bestaande bomen bij verdere planvorming goed in beeld worden gebracht en dat er rekening wordt gehouden met zowel de bovengrondse als ondergrondse inrichting rond deze bomen. Gezien het huidige gebiedsvreemde karakter van de bestaande boomopstand is het wenselijk het nieuwe assortiment een meer streekeigen landelijk karakter mee te geven. Dit kan door de toepassing van een gebiedseigen boom als Els, Iep, Berk, Veldesdoorn of Es. Zie hiervoor de afbeeldingen hiernaast weergegeven.

Naast boombeplanting die bewoners wellicht voor ogen hebben is het van belang vanuit oogpunt van eenheid en landschappelijke inpassing van minimaal de op tekening aangegeven aantal bomen/boomgroepen per kavel op te nemen met bovengenoemde soorten.

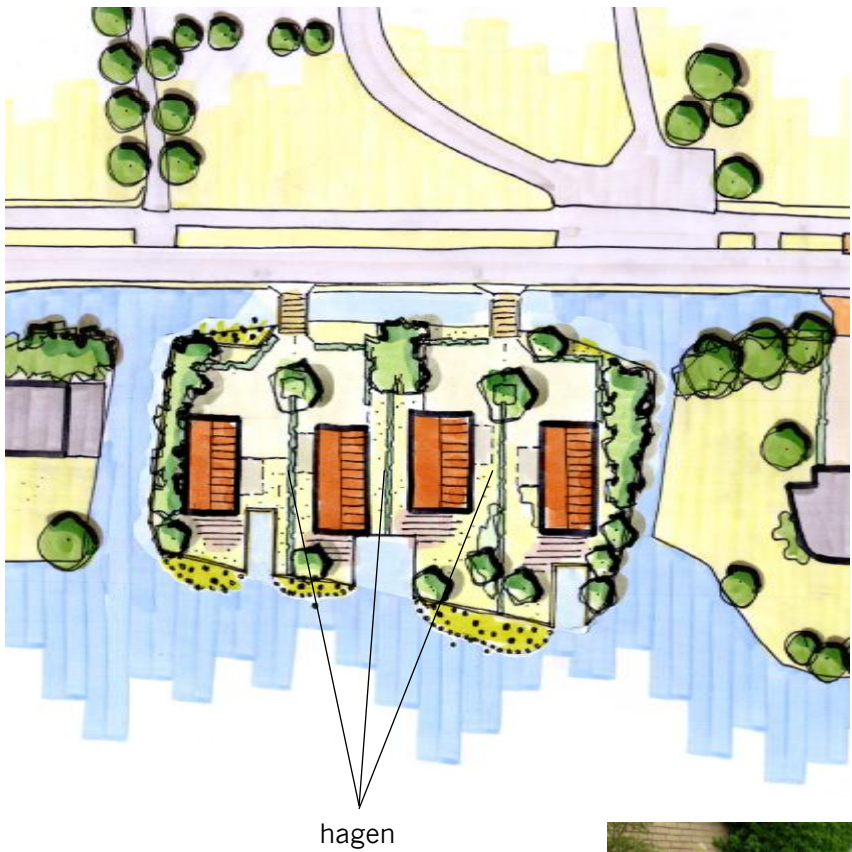

Landschappelijke bomen / boomgroepen opnemen in bovengenoemde soorten.

Beeldkwaliteitseisen landschap - erfafscheidingen/hagen

De woonkavels worden door beukhagen, haagbeuken hagen of liguster gescheiden. Deze hagen zijn over de gehele kavel-lengte ca. 1.0m hoog om optimaal doorzicht op de plas te hebben. T.b.v. de privacy is er ter hoogte van de woningen de mogelijkheid de haag door te laten groeien tot maximaal 1.80m hoogte.

Aandachtspunt is dat de groeiomstandigheden worden afgestemd op de behoefte van de beuk.

Beukhaag (Fagus sylvatica)
zomerbeeld-groene uitstraling

Beukhaag (Fagus sylvatica)
winterbeeld-bruine uitstraling

Beukhaag (Fagus sylvatica) herfstbeeld

Ligusterhaag (zomerbeeld)

Ligusterhaag (winterbeeld)

Carpinushaag (zomerbeeld)

Carpinushaag (winterbeeld)

Beeldkwaliteitseisen landschap - heesterbeplanting

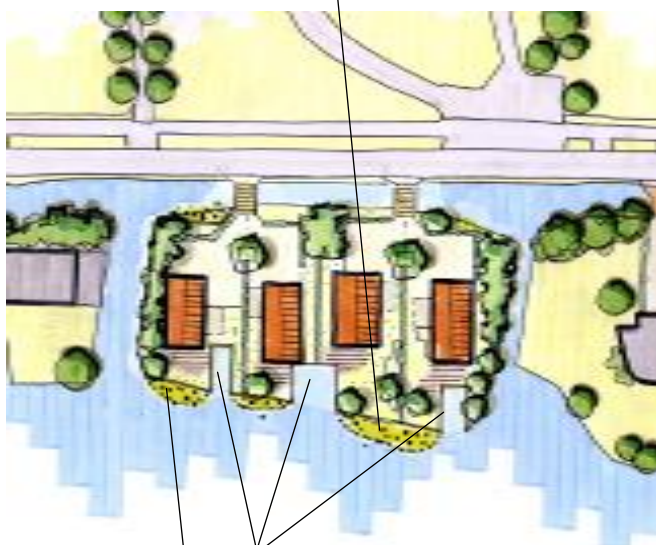
De heesterbeplanting heeft naast de functie van groene aankleding en buffer ook een ecologische functie. De ecologische meerwaarde ontstaat als dit aansluit bij de omgeving en aantrekkingskracht heeft voor vogels, bijen en vlinders. Naast de ecologische meerwaarde is ook de sierwaarde belangrijk. Ieder jaargetijde kleur (in de vorm van bloem, blad of stam) verbeterd de beeldkwaliteit en zorgt voor een aangename sfeer.

Er valt te denken aan soorten als bottelroos (*Rosa rugosa*), sneeuwbal (*Viburnum opulus*) en solitair als vlinderstruik (*Buddleja*) en krentenboompje (*Amelanchier*). Daarnaast vanuit ecologisch oogpunt behoren de volgende soorten tot de mogelijkheden meidoorn, vlier, hazelaar, krentenboompje en sneeuwbes. Zie referentiebeelden voor impressie.

Zomerbeeld natuurvriendelijke oever met kattenstaart, rietsigaar en gele lis

Insteekhavens

Winterbeeld natuurvriendelijke oever met palenbeschoeiing

Beeldkwaliteitseisen landschap - steigers / aanlegplaatsen

Per nieuw te bouwen woning is ruimte voor één aanlegplaats voor een boot. Deze aanlegplaatsen kunnen per twee woningen worden gebundeld waardoor in totaal vier 'boot afmeer koffers' ontstaan. Hierdoor liggen de boten in de luwte en vormen onderdeel van het tuinperceel zonder dat dit afbreuk doet aan de natuurlijke uitstraling van de plas.

Aan weerszijde van de aanlegplaatsen worden natuurvriendelijke vooroevers gerealiseerd zodat de boten enigszins aan het zicht worden onttrokken.

Steigers

De steigers zijn eenvoudig vormgegeven. Uit hout of composiet opgetrokken en niet hoger dan 1 m. De totale oppervlakte van de steiger beslaat niet meer dan 6 m² per woning. Steigers worden aan weerszijde in de parkeerbox gerealiseerd en dienen per insteekhaventje aan beide zijden gelijk van uiterlijk te zijn. Eventueel vormt een houten palenrij met dubbele gording een scheiding binnen het insteekhaventje.

Oevers

De nieuwe oevers worden opgetrokken uit duurzame Europese houtsoorten zoals paalhout van naaldhout of eiken aangevuld met manden die als golfbreker fungeren. Deze kunnen naar wens worden afgewerkt met een gezaagde plank van bijv. eiken of acacia. Op verschillende plaatsen per kavel wordt dit afgewisseld met een vooroever waarbinnen oevervegetatie de kans krijgt zich te ontwikkelen. Op voorhand worden hierin streekeigen soorten als lisdodde, kattenstaart en gele lis aangebracht. Een samenstelling van deze soorten geeft de oever zowel in zomer als winterseizoen een natuurlijk aanzicht. De vooroever heeft tevens een golfbrekende werking waarbij de palenbeschoeiing niet of in een lichtere vorm kan worden aangebracht.

Het is van belang het ontwikkelgebied te laten aansluiten bij deze sfeerbeelden.

© Lagendijk tuin- en landschapsarchitecten bv
Postbus 67 | 2860 AB Bergambacht | T (0182) 357077 | F (0182) 357027
E info@lagendijktlarchitecten.nl
